REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șase lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27. **Brașov, Luni-Marți 6 (19) Februarie** **1907.**

Ce nu se face la noi „din patriotism“.

(ss) Iuliu Hajdu, funcționarul Curții de compturĭ înstrăinează acte oficiale și le dă spre publicare unei redacțiunĭ „din patriotism.“ Adorian Szeles, care azĭ e aplicat la cutare ministeriu, pusese mai anii trecuțĭ dinamită sub statua generalului Hentzi „din patriotism“.

Dar câte nu se fac „din patriotism“ în raporturile cu noi Românii! In Cehul Silvaniei comisiunea electorală, când văzù că George Pop de Băsescĭ va fi de sigur ales, demisionà „din patriotism“. Tot acolo fù zădărnicită alegerea candidatului național român și a doua și a treia oară, întrebuințându-se forța brutală numai „din patriotism“.

Asemeni volnicii și terorisări, se comit de atunci încoace ori unde este candidat naționalist; mai în urmă s'au comis acum în cercul Bocșei tot „din patriotism“.

Miniștrii declară în dietă între aplausele majorității, că nu vor esecuta legea naționalităților — „din patriotism“. La interpelări, reclamări în contra abuzurilor, la învederatele călcări în picioare a legilor sancționate din partea organelor oficiale, nu dă bunul Dumnezeu să ți-se facă dreptate, dacă solicitezi dreptate și respectarea legii pentru limba și națiunea ta, — fiindcă aceasta e interzis „din patriotism.“ Dela funcționari, fie ei chiar și dela o cale ferată vicinală făcută și susținută cu banii tăi — începând dela cel mai mic până la cel mai mare, n'ai s'aștepți îndreptare, orientare ori chiar serviciu, ba adesea n'ai s'aștepți nici răspuns, dacă te pun păcatele să vorbești cu ei în limba ta maternă — căci la așa ceva ei nu-ți pot fi accesibili „din patriotism“.

Ce nu se întâmplă la noi din patriotism!

Aceia, cari 38 de ani s'au văierat în contra ilegalităților și volniciilor guvernelor „pernicioase“, și cari prin obstrucție, cu pumnii așa zicând, au ajuns la putere, lucrează azi tot așa ca antecesorii lor. Numai miniștrii, fișpanii și ceilalți amovibili se schimbă, dar „patriotismul“, adecă modul de a face și conduce lucrurile, rămâne acelaș. Acolo stăm cu Kossuth, Apponyi și cu Andrassy, unde am stat cu Tisza Kalman și cu Tisza Iștvan. Numai scandalurile politice și nepolitice se sporesc.

Nicĭ nu se poate altfel. Dacă baza sistemului de guvernare a unei țărĭ ca aceasta este o nedreptate, un pècat mare, adecă ignorarea și împedecarea majorității locuitorilor ei în desvoltarea firească națională, economică și culturală, din aceasta bază păcătoasă nu se pot naște decât păcate peste păcate și scandalurĭ peste scandalurĭ.

E scandal mare, că un funcționar de stat înstrăinează — deși din patriotizm — acte încredințate jurământului său oficial, dar e și mai mare scandal, că acele și alte multe acte, precum se scrie prin foi, compromit rău pe mulți stâlpi ai coaliției și pe cele mai gureșe foi ale ei, cari zi de zi nu încetă a predica morală la toată lumea.

Ministrul Polonyi a trebuit să se retragă din cauza mijloacelor întrebuințate de el în politică. Vom vedea dacă se vor retrage de pe arena publică și acele persoane, cari se vor descoperi în urma scandalului cu documentele dela curtea de compturi. Dacă nu se va curăți viața publică din Ungaria de deprinderile, de factorii și uneltele imorale, atunci vor urma scandaluri după scandaluri, până ce politica nefericită, ce le-a dat naștere, se va îneca, în ce s'a zămislit și a trăit, — în păcate.

Intre guvernul ungar și austriac s'a ivit o neînțelegere gravă în urma știrei, că guvernul coaliției voește să prezenteze camerei tariful autonom, pentru-ca să fie desbătut și stabilit pe cale constituțională dimpreună cu legea vamală și cu tratatele comerciale. Ministrul președinte austriac br. Beck susține, că printr'asta guvernul Wekerle își calcă promisiunea ce i-a făcut'o ca să nu se prezenteze parlamentului tariful autonom, până ce nu vor fi încheiate negociările pentru pact dintre ambele guverne. Br. Beck a adresat în chestiunea aceasta, urmărită cu mare încordare în Austria, o notă telegrafică primului ministru Wekerle, la care se așteaptă răspunsul guvernului unguresc.

Se crede că guvernul ungar va refuza de a satisface dorinței ministerului austriac, fiindcă s'ar fi convins, că încheierea pactului dă de dificultăți greu de delăturat și deci voiește să pregătească totala separațiune vamală deja pentru anul 1917.

Alegerea dela Bocșa. Completăm astăzĭ cele publicate despre alegerea dela Bocșa încă cu următoarele amănunte: Candidatul naționalist Dr. V. Branisce a întrunit 1108 voturĭ față de 1634 voturĭ ale candidatului Weissz. Bărbaților de încredere a candidatului naționalist le-a fost strict oprit a eși întru întimpinarea alegătorilor românĭ. Organele oficiale împărțiau pe cei ce aveau să între în tabăra română și pe cei ce aveau să fie duși în tabăra lui Weissz. Alegătorii lui Weissz erau internațĭ în localitățile fabricei de cărămidă a societății căilor ferate și de acolo adușĭ cu trenul industrial până la localul de alegere construit anume lângă șinele acelui tren, pe când alegătorii candidatului naționalist erau nevoițĭ a sta în drumul deschis timp de mai multe oare cu picioarele în zăpadă până la fluerul piciorului.

Corespondentul ziarului »Deutsche Zeitung«, care a fost de față la alegerea din Bocșa, publică în n-rul de Duminecă a numitului ziar numeroase amănunte cu privire la terorismul, ce s'a desfășurat din partea organelor guvernului pentru reușita ovreiului Weissz. »Nicĭ-odată, esclamă numitul corespondent, nu s'a exercitat o presiune mai mare din partea guvernului ca la alegerea din Bocșa... In noaptea ce-a premers alegerii s'au oferit pentru câte un vot dela 10—200 coroane. Preotului Popoviciu din Gerliște i-s'au pus în vedere 3000 cor. numai ca să rămână acasă. Presentându-se însă la alegere și votând pentru candidatul naționalist, părintele Popoviciu a fost amenințat, că i-se va detrage congrua... Dealtfel toțĭ preoții au fost amenințațĭ cu detragerea congruei. Invățătorii deasemenea au fost amenințațĭ, că vor fi trecuțĭ în pensie sau că vor perde pensia«.

»Cu astfel de abusurĭ ne mai pomenite, își încheie corespondentul raportul său, s'a realisat »învingerea splendidă« a candidatului constituțional Weiss«!

Imunitatea deputatului Lengyel față cu cazul ascultării baronesei Schoenberger ca martori în procesul lui, a format obiectul discusiunei în sânul comisiunei de imunitate. Afară de unul toți membrii comisiei au primit propunerea raportorului, ca să se declare că imunitatea lui Lengyel nu a fost vătămată. Raportul acesta va fi prezentat camerei în ședința de azi, Luni.

O declarație a lui Wekerle. Scandalurile.

In ședința de Vineri *a camerei ungare*, înainte de a se trece la ordinea zilei, deputații Sümegyi (dela »Magyarország«), Szatmari (redactorul foaiei oficiale a partidului independist »Budapest«) și Ioan Molnar (editorul și proprietarul organului partidului poporal »Alkotmány«) au declarat, că foile lor n'au primit pe timpul cabinetului Fejervary, nici un ban dela acest guvern pentru inserate.

Wekerle despre „paușale“.

In decursul ședinței dep. *Hedervary* a amintit afacerea paușalelor pentru publicațiuni și a întrebat dacă guvernul voiește să ia măsuri pentru scutirea vaḑei pressei maghiare?

Dr. Wekerle, ministru-președinte, se ridică și spune că e neapărat de lipsă să se ia unele *dispozițiuni pentru regularea raporturilor pressei*. Dar poate fi liniștit fiecine, că guvernul nu va face nimic ce ar putea jicni libertatea pressei, pe care o privim ca pe un factor principal al libertății publice, ca pe o garanță principală a constituției (Aplause). Scopul nostru nu poate fi de a suprima expresiunea liberei opiniuni, ci numai de a asigura nefalsificata expresiune a adevăratei opiniuni publice (Aplause). Propunerile pentru regularea raporturilor pressei le vom face aici după ce vom asculta pe factorii competenți ai pressei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

II.

Plecând de prin părțile lăuntrice ale Ardealului pe Murăș în jos, valea largă a măestrului nostru râu, ne prezintă la tot pasul, la fiecare cotitură vederi pitorești, încântătoare. Dăm apoi în calea noastră de locuri istorice, cu mari reminiscențe din trecut. La Jibot ne aflăm pe Câmpul-Pânii, mai în jos trecem pe lângă ruinele cetății romane Germisara, zărim *dealul Uroiului* cu vechi surpături de cetate și mai departe privirea ni-să pironește de puternicile ruine ale *cetății Devei*. Ele încunună vârful înălțimii de la Deva, ca o uriașă coroană, înegrită de vitregitățile vremilor apuse.

Dacă ne abatem din valea Murășului și apucăm la stânga, pe Streiu în sus, ne aflăm în Țara Hațegului. Miezul acestei »țări« străvechi îl formează încântătoarea vale a Hațegului, un mic șes rotunjor împrejmuit de două părți cu dealuri, iar în fund spre sud având razimul în șirul de munți ai Hațegului, în mijlocul lor cu frumosul *Rătezat*.

Țara Hațegului e cel mai clasic pământ al Ardealului. Pe aici s'au dat odinioară crâncene și hotărâtoare lupte între două popoare, mari la fapte și cu nume mare. Aici s'au măsurat în puteri doi uriași aevea, Traian și Decebal, luptând pe moarte pe viață. Și tot aici a pulzat inima Daciei romane, în Ulpia Traiană-Bazileia.

Bătrânii ne spun, că înaintea rândului de oameni de azi, pe aceste plaiuri clasice și-au avut conacul uriașii. Unii din acest neam de Ciclopi și-au așezat sălașurile pe culmile și coastele prăpăstioase ale Munților-Apuseni, pe la Muntele Mare și Jidovina. Au fost atrași, așa se vede, de sălbătăcia locului, atât de potrivită cu firea lor aspră, fioroasă. Pe alții iarăși i-a ademenit frumsețea plaiurilor de pe malurile Murășului și de pe la Rătezat și s'au pripășit pe aici. Urmele alcătuirilor lor se văd până azi.

Astfel este mai nainte de toate Rătezatul, cu vârful rătezat, căruia cu greu îi vei afla părechea.

Așa se spune că pe vremea uriașilor acest munte avea vârf ascuțit, ca semenii ce-i stau alături de strajă.

Intr'o dalbă zi de vară doi uriași de aici s'au luat la ceartă și la luptă, te miri din ce pricină. Și sburau prin văzduh stejarii și brazii, smulși din rădăcină și sbârnăiau bolovanii și jghiaburile de piatră, de se cutremura pământul și lumea se băgase în groază. De-odată unul din luptători cătrănit până în rărunchi, apucă un fier de plug și-l aruncă vrășmaș după dușmanul său, să-l potopească cu totul. Ferul însă se lovi de munte și-i reteză vârful într'o clipită de ochi. De atunci rămas-a muntele Rătezat în forma lui interesantă de azi.

*

Urme gigantice din lumea uriașilor aflăm și în alte locuri prin părțile aceste.

In colțul format de râulețul Zlaștilor, unde el își împreună undele cu apa Cernei se înalță cu coaste prăpăstioase o puternică stâncă, iar pe vârful ei, se află ca o podoabă din zile bătrânești, o minunată cetate de cavaleri, cu turnuri și turnulețe de forme și mărimi deosebite. Este vestita cetate a Huniadeștilor. Cine au fost meșterii, cari au plăsmuit această mândrenie de cetate? Dacă vei întreba astfel, tradiția îți răspunde, că ea a fost zidită de uriași, cari au lăsat-o drept amintire a viețuirii lor pe aceste locuri.*)

*

Imprejurimile Devei erau stăpânite odinioară de trei fete de uriași, trei surori.

Odată ele hotărâră să plăsmuiască fie-care câte o alcătuire, cum nu se mai văzuse până atunci. Voiau fetele să puie lumea în uimire cu puterea și hărnicia lor.

Cea mai mică grăì:

— Eu, cu ajutorul lui Dumnezeu, voiu zidi până de seară pe vârful unui munte o cetate, cum n'a fost și nu va mai fi.

— Eu, dacă îmi va ajuta Dumnezeu, — zise cea mezină — voiu face o scaldă, care să n'aibe samăn pe pământ.

Iar cea mai mare, mai îngâmfată, cuvântă astfel:

— Ori îmi va ajuta Dumnezeu, ori nu, eu până deseară voiu ridica o cetate, cum nu s'a mai văzut și care va întrece pe ale voastre.

Și așa s'a întâmplat, cum au cuvântat fetele. Pe când soarele apunător își trimitea ultimile raze aurii asupra Ardealului, pe două vârfuri de dealuri străluceau două cetăți minunate, iar în valea Streiului stătea gata o scăldătoare scobită în stâncă, cu apă caldă și curată, ca lacrima. Fata cea mai mică a zidit *cetatea Devei*, cea

---

*)Cetatea Hunedoarei a fost zidită de Ioan Huniade la 1452.

In ce priveşte sistemul de »pauşale«, d. ministru de comerciu a arătat deja, că guvernul nu vrea să influinţeze pressa, ci că aceste pauşale se dau numai pentru prestaţiunile ziarelor în formă de publicaţiuni (inserate).

Totuşi sistemul de pauşale, care admite ca statul să negocieze cu particularii în privinţa sumei ce o acordează pentru publicări, dă loc la bănueli. De aceea suntem de părere, că acest sistem să fie delăturat. Voim să aducem o lege, prin care să fie chiar interzisă în viitor stipularea de pauşale şi orice favorizare a unui ziar. Sperăm că în curând vom fi în poziţiune a prezenta un astfel de proiect de lege, prin care să se pună capăt ori căror bănueli şi să se scutească reputaţia Ungariei faţă cu străinătatea.

Lengyel face nouă destăinuiri.

In »A Nap« de Sâmbătă, Lengyel Zoltan publică alte acte nouă, ce se referă unele la pauşalele ziarelor, altele la afacerea Meray, vrând a dovedi prin publicarea lor, că Kossuth n'a prezentat camerei toate actele, cari fuseseră şterpelite, dela Curtea de compturi de către funcţionarul Hajdu. Unul din aceste acte e o scrisoare a lui Fr. Kossuth, cu data 4 Februarie 1907, adresată preşedintelui Curţii de compturi, prin care Koşuth vrea să justifice purtarea sa în afacerea stipendiului (de 50,000 coroane) dat lui Meray. Lengyel mai publică apoi în »Nap« un şir de acte, prin cari dovedeşte, că s'a dat ziarelor maghiare cu 180,000 coroane mai mult, decât se spune în lista de pauşale prezentată de Koşuth şi că statul a dat chiar şi agenţilor, cari au conlucrat la dobândirea pauşalelor, proviziuni din visterie. Unul din acte arată, că agentul Häntler, care a mijlocit acordarea pauşalului pentru »Egyetértés«, a primit dela stat o proviziune de 1250 cor. — Urmează un şir de acte în afacerea »Egyetértés«, din cari se vede, că curtea de compturi a făcut obiecţiuni relativ la pauşalele grase, ce le primea numita foaie. Actele au forma unui schimb de scrisori între Curtea de compturi şi ministeriul de comerciu. — Un alt grup de acte se referă la suma de 200,000 coroane, care pe timpul cabinetului Fejervary s'a plătit fondului de dispoziţie dela preşidiul ministerial, în contul căilor ferate reg. ung. şi despre care sumă Curtea de compturi a cerut deslușiri, pe cari însă Dr. Wekerle nu i-lea putut da pe cuvânt.

Afacerea Meray-Horvath.

Vice-preşedintele partidului poporal, *Rakovsky* a criticat foarte aspru, că lui Meray s'au dat cele 50,000 coroane stipendiu, ca să facă studii politice sociale pe socoteala statului. »Aceasta«, zise Rakovsky, »e un scandal«. *Meray-Horvath* publică o declarare asemenea foarte aspră contra criticelor lui Rakovsky.

»Ce sunt eu de vină«, zice Meray, »dacă Francisc Kossuth e un om cult de calibru european, care ştie preţul pe oameni şi care a aflat cu cale a mă chiema şi a-mi spune, că am făcut servi ii ţării şi că el doreşte să s'arete cumva recunoscător în numele guvernului? I-am zis că folosul, ce l'am adus ţării e a se mulţumi ştiinţei, cu care mă ocup şi pe care aşi dori să-o cultiv mai departe muncind în străinătate. Şi de ce ai lipsă, întreba Kossuth. Atâta, răspunsei eu, 'mi trebue ca să pot trăi şi am arătat suma. »Bine«, zise Escelenţa Sa. »înainteză-ţi cererea«. Aceasta o făcui şi primii jumătate din suma ce am cerut'o.

— Că-i pare rău lui Rakovsky de aceasta, e lucru de gust...«

In fine Meray atacă personal pe Rakovsky — care a zis, că el (Meray) »e o baroneasă Schönberger, de gen masculin« — zicând între altele: »nu voiŭ căuta în Rakovsky, în acest analfabet, pe omul cult, aflu însă în el pe mizerabilul »laidinant«... (Rakovsky a fost locotenent ces. reg.)

Să vedem dacă Rakovsky, care e şi vicepreşedinte al camerei, va cere în urma aceasta satisfacţie cavalerească dela Meray.

Destăinuirea lui „Budapesti Napló“.

Ziarul »Budapesti Naplo« scrie: La începutul anului trecut Meray Horvath se înfăţişă la ministrul de comerţ de pe atunci Vörös şi îi spuse: vin de-a dreptul de la Kossuth şi dela Bella Barabas. Aceşti doi domni au admis o ideea mea şi mă autorisează să mă adresez d-voastră. După-ce numitul Meray Horvath îşi desvoltase planul său, el adăugă: E vorba de formarea unui cabinet Vörös, care să fie sprijinit de partidul independist şi în care să între şi Kossuth. Vörös declară că doreşte să se facă abstracţie de persoana sa şi s'ar simţi foarte fericit, dacă ar vedea pacea încheiată, dar el nu-şi ascunde dificultăţile cari sunt. Kossuth este animat de cele mai bune intenţii, dar partizanii săi îi fac cele mai mari şi dese dificultăţi. Eu cer ca el să-mi dea cuvântul său de cinste că e sigur că partidul îl va urma cu credinţă şi supunere. Afară de acestea ar trebui ca partidul independent să se despartă de grupul numit poporal şi de grupul constituţional. Meray-Horvath se întoarse după trei zile şi aduse următorul răspuns: Kossuth asigură pe onoarea sa, că partidul va ţine cea mai severă disciplină în rândurile sale şi că nici membrii din grupul poporal nici din cel constituţional nu vor intra în cabinet.

Ziarul întreabă cu ce drept dar a numit Kossuth pe membrii cabinetului Fejervary trădători de patrie.

Cronica din afară.

Clemenceau şi Briand. Din Paris se anunţă, că starea sănătăţii lui Clemenceau s'a ameliorat în mod simţitor. Clemenceau a fost eri la ministeriul de interne, unde a conferit cu Briand şi prefectul departamentului Senei. In consfătuire a fost vorba de înţelegerea în privinţa învoielei ce vrea să o facă cardinalul Parisului cu privire la bisericile din acest departament. Briand se arată dispus a acorda concesiuni. Clemenceau dinpotrivă refuză orice concesiuni şi nu vrea să trateze cu cardinalul din Paris, ca cu un reprezentant al curiei papale.

Cercurile radicale sunt foarte nemulţumite de atitudinea împăciuitoare a lui Briand şi condamnă politica sa. Clemenceau îşi aşteaptă restabilirea pentru a putea provoca în parlament o desbatere, care să aducă lumină complectă asupra politicei guvernului în chestia bisericească.

Un epilog la războiul ruso-japonez. Ziarul »Russ« publică destăinuiri senzaţionale asupra unei defraudări care se ridică la peste 15 milioane ruble. Numitul ziar afirmă, că generalul Deschkerow şi consilierul de stat Pawlow, cari erau reprezentanţii guvernului rus la Seul pe vremea războiului ruso japonez, şi cari au fost însărcinaţi cu aprovizionarea armatei ruseşti dela Port-Arthur cu merinde şi muniţiuni — cu toate declaraţiunile lor că au cheltuit 30 de milioane ruble — în realitate au cheltuit numai 10 mil. Dar după ultimele cercetări făcute de o comisiune aleasă de ministrul de războiŭ, reiese limpede că mai lipsesc 15 milioane ruble, din cei 30 de milioane ruble încredinţate sus ziselor persoane. Guvernul le-a intentat proces.

Situaţia în Anglia. Săptămâna trecută s'a deschis camera comunelor prin un discurs al Tronului. Regele Eduard constată, că raporturile Angliei sunt bune cu toate statele. Îşi esprimă apoi bucuria asupra vizitei emirului din Afganistan în India. Trecând la politica internă, regele Eduard constată cu regret conflictul, ce s'a ivit între cele două Corpuri Legiuitoare: Camera comunelor şi Camera lorzilor, zicând că guvernul va fi nevoit a mijloci între ele o înţelegere necesară. După aceea dânsul întră în ordinea programului de legi, propuse de guvern, anunţând Camera, că va trebui să se ocupe în actuala sesiune de chestiunea irlandeză, de reorganizarea Universităţilor, de asigurarea muncitorilor minieri, de îmbunătăţirea flotei şi armatei teritoriale, având totodată în vedere necesitatea introducerei economiilor în administraţia financiară etc.

Continuându-se şedinţa, fostul primministru Balfour, a învinuit guvernul, că ar avea intenţiunea să se atingă de prerogativele constituţionale ale Camerei lorzilor, întru cât acest corp legiuitor nu vine în contrazicere cu dorinţele poporului. Ministru-preşedinte Campbell-Bannerman respinge învinuirile lui Balfour. Proiectele guvernului, primite de Camera comunelor care reprezintă dorinţele poporului englez, au întâmpinat opunere în Camera lorzilor, zise primul-ministru. De aceea s'au produs nişte stări insuportabile, cari fac de lipsă grabnica remediare şi va fi trebuinţă de o restrângere a drepturilor lorzilor, întrucât ele ajung în opoziţie cu dreptul de legiferare al reprezentanţilor poporului din Camera comunelor.

Grava neînţelegere, ce s'a ivit între cele două Corpuri legiuitoare din Anglia, e de natură a zdruncina poziţia guvernului Campbell-Bannerman.

Bülow asupra politicei germane. Cancelarul Bülow a trimis unui ziar din New-York numit »Public Expres«, următoarea declaraţie: Părerea că noul parlament ar însemna o îndrumare spre o politică războinică este falşă. Dacă guvernul ar fi avut asemenea intenţii, el ar fi schimbat până cu totul budgetul ministeriului de războiu. Dar budgetele vor fi supuse parlamentului aproape fără modificări. Impăratul german nu are veleităţi războinice, el şi a manifestat totdeauna puterea şi influenţa sa în sensul şi în interesul păcei. Nici mie nu mi-se pot imputa tendinţe aventuroase şi se înşeală acei, cari în urma rezultatului alegerilor din cari au ieşit actualele camere, cred că poporul are dispoziţii şoviniste. Parlamentul a fost ales ca o manifestare împotriva aroganţei antinaţionale, care a indignat sentimentul patriotic. Chestiunea se prezintă astfel: ori conservăm ori pierdem coloniile. Această dorinţă de a păstra ce posedăm nu înseamnă de loc că facem imperialism agresiv. Aceeaşi majoritate care vrea să păstrăm Africa, o să se pronunţe împotriva oricărui plan fantezist.

Aniversarea de 48 de ani a liceului „George Lazar“.

Discursul d-lui director Marin Dimitrescu.

(Urmare şi fine.)

Inse, d-lor şi doamnelor, aşi săvârşi o nedreptate şi un mare păcat faţă cu personalul didactic de astăzi, dacă nu aşi arăta, măcar în câteva cuvinte, nuoile cărări luminoase, ce el a deschis în liceul »Lazar«. Activitatea personalului didactic nu se concentrează, ca altădată, numai în ceasurile obligatorii de clasă, ci ei adaug la aceasta şi o muncă extraşcolară, ce este cu atât mai importantă, cu cât porneşte dintr'o iniţiativă nobilă şi binefăcătoare. Astfel, voiu pune în lumină munca extraşcolară în deosebi a doi colegi, a d-lor Ionescu Dumitru şi Bran, cari au obţinut pe calea aceasta resultate cât se poate de îmbucurătoare. D-l Ionescu a înfiinţat de 5 ani de zile o societate gimnastică cu elevii, ale cărei serbări anuale deşteaptă în privitori adevărate emoţiuni patriotice. Asemeni esercitii fac pe elevi mai îndemânatici, mai energici, mai hotărîţi, mai stăpâni pe sine înşişi, şi chiar mai frumoşi, şi-i aduc în stare să câştige acea armonie şi disciplină internă, isvorîtă din propria lor convingere. Scopul, ce urmăreşte în deosebi această societate, este restabilirea equilibriului, pierdut din păcate dela o vreme încoace, între educaţiunea fizică şi cea intelectuală. De aceea d-sa a pus să se scrie, ca o deviză, cu litere mari inscripţiunea de pe zidul acestei săli: *mens sana in corpore sano*, ce resumă idealul de educaţiune al străbunilor noştri, al Romanilor, ideal ce trebue să fie şi al nostru, dacă vrem să facem din şcoală un adevărat aşezământ de educaţiune, în care să se desvoalte armonic toate facultăţile, fizice, intelectuale şi morale, ale tinerimei.

Numai prin o educaţiune armonică vom putea îndeplini dorinţa M. S. regelui, care la 13 Maiu în anul trecut, cerea corpului didactic, »să nu uite, că caracterele mai mult decât talentele hotăresc soartea popoarălor, şi că numai forţa morală le poate apăra de învingere şi de nimicire.«

Tot în vederea acestei culturi armonice s'a organizat de către elevi şi profesori două excursiuni, una la Constanţa, iar alta în Ardeal, unde s'a înălţat o cruce de piatră pe mormântul absolventului acestui liceu, Locusteanu, care a murit pe Bucegi, făcând cu colegii sei o escursiune dela sanatoriul din Predeal. Pelerinagiul a 90 de elevi ai liceului nostru, întovărăşiţi de elevii cu fanfară dela liceul din Ploieşti, precum şi de profesorii celor 2 şcoli, a provocat un mare entusiasm printre fraţii nostri ardeleni, din poetica ţară a Bârsei; iar tinerimea dela cele 2 şcoli a învăţat cea mai frumoasă şi mai trainică lecţiune din istoria română; ei au văzut, că neamul romănesc se poate asemăna cu un falnic stejar, ale cărui rădăcini se înfig adânc în pământ, despicând stâncile Carpaţilor, iar ramurile lui falnice se întind de ambele laturi ale Carpaţilor, până în câmpiile arse de soare ale Ungariei, până la Dunăre, şi dincolo până la marea cea mare, adăpostind subt umbrosul lor stufiş 12 milioane de suflete, cari grăesc aceeaşi limbă şi admiră la fel minunile lui Dumnezeu.

Nu mai puţină laudă şi cinste merită munca desvoltată în afară de orele de clasă a colegului nostru, d. N. Bran, maestru de desen. Activitatea d-sale a fost recunoscută de comisia esposiţiunii jubilare, onorându-o cu medalia de aur *hors concours*, şi pe doi din elevii sei cei mai distinşi premiindu-i asemenea cu medalia de aur. D-l Bran a încetăţănit în liceul nostru arta desenului, cum n'a fost până la dânsul, şi a însuflat elevilor o adevărată iubire pentru această artă. Progresele realizate de dânsul într'un scurt interval sunt o fală a liceului nostru şi pot servi ca model şi îndemn şi altor maestri de desen.

Cer iertare colegilor mei pentru indiscreţiunea ce comit faţă de dânşii cu prilegiul acestei sărbători scolare; dar îi rog să considere, că o fac într'un interes general.

Tot în acest scop sunt dator să esprim cea mai vie mulţămire atât elevilor cât şi acelora din colegiu, cari au contribuit cu atâta bunăvoinţă la deschiderea celei dintâiu biblioteci poporale în capitală făcută din iniţiativa corpului profesoral dela această scoală. Mulţămită sprijinului material şi moral, dat de profesori şi elevi, s'a putut înfiinţa această bibliotecă, ce a fost îmbrăţişată în urmă cu multă căldură de către comitetul societăţii de cultură »Steaua«, care din iniţiativa onorabilului ei president, d-l Ioan Kalinderu, a înzestrat'o cu suma de 2000 de lei. Asemenea directorul societăţii creditului fonciar urban, al societăţii de asigurare, al societăţii Patria, au dăruit fie-care câte o sută de lei. Multe alte persoane au trimis numeroase scrieri, şi sume de bani, dând astfel un încuragiator avânt acestui aşezământ intelectual.

Asemenea onor. minister al cultelor şi instrucţiunei publice a întâmpinat dela început cu mare bunăvoinţă această bibliotecă, punându-i la îndemână o sală încăzită şi luminată şi dăruindu-i în acelaşi timp publicaţiunile ministeriului. Esprim deci, în numele cetitorilor, cea mai adâncă recunoştinţă autorităţii superioare scolare şi generoşilor fruntaşi, cari au binevoit a a se face mecenaţii acestui aşezământ de cultură. Sperăm, că biblioteca populară dela liceul Lazar, formată din biblioteca elevilor, lumină din lumină, în atari condiţinni prielnice, va deveni în curând un adevărat focar de lumină, şi va contribui astfel la răspândirea şi întărirea libertăţii. Căci numai prin cultură e cu putinţă adevărata libertate.

Scoala este astăzi însufleţită de o nouă viaţă, care creşte şi sporeşte din an în an, aşa încât avem convingerea, că generaţiile ce ne urmează vor corăspunde pe deplin dorinţei augustului nostru suveran, care ne zicea în anul trecut: »pregătiţi-mi bărbaţi cu iubire de ţară, cu sufletul curat şi cu voinţa îndreptată spre munca conscienţioasă şi folositoare«.

Da, fie sigur augustul suveran, că se lucrează conscienţios în această direcţiune. De aceea şi noi astăzi, cu prilegiul celei de a 48 aniversare a acestei scoale, înălţăm fierbinţi rugăciuni, ca cerul să dăruiască sănătate şi îndelungă viaţă M. L. regelui şi reginei, cum şi întregei dinastii, căreia îi dorim din suflet, să trăiască, să crească şi să înflorească împreună cu întreg neamul românesc!

ŞTIRILE ZILEI.

— 5 Februarie v.

† Giosue Carducci. Sâmbătă a încetat din viaţă în Bolonia marele poet italian Carducci, care a suferit de o pneumonie.

Giosue Carducci, s'a născut la Val di Castello, în provincia Pisa (Italia), la 27 Iulie 1836. Natură originală şi viguroasă, a dovedit încă din copilărie aplecări curioase. El se apucase să domesticească un vultur şi să crească un pui de lup, dar tatăl său nu prea să împăca cu aceste gusturi şi ucise vulturul, iar puiul de lup îl dărui. Sălbatecul copil se simţi foarte mâhnit şi de atunci începu să urască, — nu pe tatăl lui, ci pe autorul favorit al tatălui său, pe Manzoni, împotriva căruia toate

---

miezină făcu *scalda dela Călan**), iar cea mai mare ridică *cetatea Uroiului*.

Aceasta din urmă era mai frumoasă şi mai minunată decât celelalte. Se şi ţinea mândră plăzmuitoarea ei şi se fălea grăind către surorile ei:

— Voi aţi făcut alcătuirile voastre cu ajutorul lui Dumnezeu, eu n'am avut lipsă de ajutorul lui şi totuşi cetatea mea e mai strălucitoare.

Să vedeţi însă ce s'a întâmplat. Noaptea se iscă un vifor straşnic şi cetatea fetei sumeţe se surpă din temelii, îngropând sub ruine pe stăpâna-sa. In chipul acesta a fost pedepsită fata răsvrătitoare contra lui Dumnezeu. De aceea cetăţii de pe dealul Uroiului abia îi se mai cunoaşte urma, pe când celelalte două plăzmuiri ale fetelor de uriaşi, deşi în ruină, stau până azi.

Silvestru Moldovan.

*) Romanilor le-au fost cunoscute termele dela Călan. Ei au scobit aici un bazin mare în stâncă, în forma unei linguri uriaşe, care azi se foloseşte vara de topilă de cânepă. Aceasta e atribuită fetei de uriaşi. Ea se află în depărtare de câţiva metri dela scaldele de azi.

actele şi operile lui au fost în totdeauna o violentă protestare. Copilul Carducci a avut dela mama lui o educaţie literară şi patriotică; ea îi spunea versuri şi îi înrădăcina în inimă dragostea pentru Italia şi ura pentru Germania, două sentimente cărora poetul le-a rămas credincios.

Eşind din colegiul dela Pisa, Carducci organiză lupta împotriva romantismului împreună cu vre-o câţiva prietini. Primul lui volum de versuri, trecu aproape neobservat. Atunci poetul nerăbdător, se hotărî să facă gălăgie, luă pseudonimul de Enotrio Romano şi prima sa colecţie de poezii, era volumul: »*Inno a Satana*« (Imn Satanei). Versurile din acest volum, ori cum s'ar fi considerat, paradoxe sau blesteme, descopereau un poet şi o poezie nouă, clasică şi revoluţionară în acelaşi timp.

Mare însufleţire a produs Carducci în toată Italia cu odele sale numite »*Odi barbare*«, prin cari introduse formele clasice ale metrului în literatura italiană. Momsen, cetind aceste ode recunoscu că versificaţia clasică a succes deplin lui Carducci. »Odele barbare« au făcut şcoală. Carducci a fost un adevărat măestru al limbei plin de idei şi cugete îndrăzneţe şi de-o fantazie de tot viuă. El a fost republican, un aderent mare a lui Mazzini şi Garibaldi şi a dat expresiune cugetărilor sale în cartea: »*Giambi ed Epodi*«. Versurile lui au avut o influinţă asupra evenimentelor în Italia. Când Lombardia şi Veneţia erau încă în posesiunea Austriei, Carduci chema pe Italieni la luptă prin oda poporală »*Alla croce di Savoja*«. Carducci s'a distins şi prin operele sale de critică literară şi filologie. Cariera lui artistică fu încoronată cu premiul Nobel, ce i s'a acordat nu de mult.

La ştirea despre moartea marelui poet toate ziarele italiene au apărut încadrate în negru. Regele, Regina şi întreaga curte, toate somităţile din Roma şi oraşele italiene şi toate societăţile din ţară au adresat telegrame de condolenţă familiei poetului.

Trei ierarchi, ziua patronilor gimnaziului din Blaj a fost sărbătorită, ne spune »Unirea«, în modul următor: La sf. liturgie pontificată de canonicul G. Muntean, director preparandial, azistat de profesori, preoţi, a cântat corul studenţilor, sub conducerea prof. I. Mureşianu. A urmat şedinţa festivă a societăţii de lectură. A disertat stud. cl. VIII. Ioan Pop, despre episcopul Grigorie Maior, s'a declamat încă în cinci limbi, corul şi orchestra a cântat, şi la sfârşit Excel. Sa Mitropolitul Victor, a adresat tinerimei câteva poveţe purcese din adevărată inimă de părinte. Seara a fost balul îndatinat în favorul studenţilor bolnavi. S'au incassat peste 400 cor.

Principesa Clementina de Coburg, mama prinţului Ferdinand al Bulgariei a murit Sâmbătă dimineaţa în palatul ei din Viena. Cu o zi înainte principesa Clementina a sosit în Viena, împreună cu prinţul Ferdinand. Starea principesei fiind desperată, a fost transportată în grabă cu automobilul în palatul ei. Toate ajutoarele medicale au fost zadarnice.

Maria Clementina, născută la 3 Iunie 1817, a fost fiica fostului rege al Franciei Ludovic Filip. Pe urma ei au rămas patru copii şi anume: Filip Ferdinand, care s'a căsătorit cu Luiza Maria Amalia, fiica regelui Leopold II. al Belgiei; Ludwig August, care s'a căsătorit cu Leopoldina, fiica fostului rege al Braziliei, Dom Pedro II.; Soţia archiducelui Iosef Karl Ludwig, şi în sfârşit Ferdinand Maximilian, prinţul Bulgariei.

Starea sănătăţii primarului Lueger pare a se fi îmbunătăţit cu ceva. El a durmit Sâmbătă noaptea cinci oare şi dimineaţa n'a mai avut friguri. Lueger a primit vizita celor 3 vice-primari şi pe câţiva funcţionari superiori. Celelalte persoane au fost rugate să vină altă dată spre a-l scuti de oboseală. Archiducele Leopold Salvator a venit la primărie spre a se interesa personal de mersul sănătăţii d-lui Lueger. In decursul zilei de Sâmbătă Dr. Lueger s'a simţit mult mai bine. Toată ziua a petrecut'o în pat.

»Patria« institut de credit şi economii în Blaj şi-a ţinut Sâmbătă trecută adunarea generală. Au fost de faţă 28 acţionari, cari au reprezentat 633 acţii cu 332 voturi. Din raportul direcţiunii asupra afacerilor anului 1906 şi bilanţul aceluiaş an estragem câteva cifre mai însemnate. Depunerile spre fructificare au crescut faţă de trecut cu 440 mii cor. ridicânduse la cifra de 2 milioane 622 mii cor., imprumutul hipotecar a fost de 526 mii, escomptul de 2 milioane 333 mii cor., lombardul de 317 mii, efecte proprii 222 mii, cât face capitalul social, fondul de rezervă e aproape 400 mii cor. cel special 18 mii, de pensiune 60 mii. Reescomptul a fost de 138 mii, o scădere însemnată faţă de anul trecut. Venitul curat a fost de 70440·91 cor. Din aceste se dau acţionarilor 15% dividendă, preste 22 mii se trec la fondul de rezervă şi cor. 2972·04 pentru scopuri culturale şi de binefacere. Suma aceasta a fost împărţită de adunarea generală în chipul următor: spitalului studenţilor 1500 cor. casinei 400 cor. gimnaziului din Brad 200 cor., mesei studenţilor acad. din Cluj 150 cor., mesei studenţilor din Blaj 150 cor., şcoalei de fetiţe din Blaj 120 cor., internatului preparandial 100 cor., colectei pentru edificarea unei biserici romano-catolice în Blaj 100 cor., reuniunei meseriaşilor, reuniunei învăţătorilor arhid. şcoalei elevilor de industrie şi societăţii »Inoc. M. Clain«, câte 50 cor., reuniunei pompierilor 52·04 cor. In direcţiune au fost realeşi membrii George Bărbat, Dr. Ales. Pop şi Dr. Augustin Bunea. Institutul nostru — zice »Unirea«, după care luăm aceste date — ocupă cu vrednicie un loc de frunte între băncile româneşti din patrie.

Vaporul »Principesa Maria.« după informaţiunile luate la direcţiunea generală a Serviciului Maritim Român« se află în afară de ori-ce pericol. Vasul n'a fost de loc avariat. Lucrările de salvare continuă şi sunt conduse cu multă pricepere. Se speră că pe Mercuri cel mai târziu vaporul să fie iarăşi pe apă. Şi ministrul lucrărilor publice d-l I. Grădişteanu a făcut cu privire la numitul vapor declaraţiuni liniştitoare în cameră.

Reuniunea femeilor pentru înfrumseţarea bisericilor gr. or. din Zârneşti şi-a ţinut Duminecă în 4 (17) Febr. a. c. a doua adunare generală ordinară. Comitetul reuniunei prin secretarul său P. *Dan* şi-a prezentat raportul de pe anul 1906. Din acest raport s'a văzut, că reuniunea aceasta a avut în anul trecut 158 membrii, dintre cari 5 fundatori, 22 pe viaţă, 112 ordinari şi 19 binefăcători. Fondul reuniunei a crescut cu 303 cor. 75 fil. şi a ajuns la suma de 793 cor. 2 fil. Cu ocaziunea adunării generale s'au mai înscris ca membru fundator cu 40 cor. Dr. Eugen *Meţianu*, apoi ca membrii pe viaţă cu 20 cor. Nicolau *Spârchez* înv., Maria Nicodim *Dan* văd. de înv., Ioan *Străvoiu* par. şi văd. Maria I. *Nişcov.* Intre alte decisiuni reuniunea a hotărât se înfiinţeze un cor bisericesc, de care să simte mare trebuinţă în comuna Zârneşti. Tot eri s'a oficiat un parastas pentru răposatul Victor *Perlea*, binefăcătorul reuniunei. — *Cor.*

Profesori bulgari chemaţi în străinătate. Din Sofia se telegrafiază, că profesorilor dela universitate, cari au fost daţi afară după închiderea instituţiunei superioare de învăţământ, li s'au oferit diferite catedre la facultăţile din străinătate. Astfel profesorului Miletici i s'a oferit catedra de limba şi literatura slavă în Viena. Savantul bulgar a refuzat această demnitate, deoarece în prezent lucrează la istoria mişcărilor macedonene. O mare parte din profesori, în cazul când guvernul nu le va da satisfacţie, vor intra în viaţa politică.

Reuniunea română de cântări »Hilaria« din Oradea-mare invită la concertul urmat de dans ce l va aranja Miercuri la 14 (27) Februarie a. c. cu concursul binevoitor a domnişoarelor Nora *Kiss* şi Mărioara *Steer*, în sala mare dela »Arborele verde« (Zöldfa). Inceputul precis la 8 oare seara. Preţul de intrare pentru o persoană 3 cor. pentru o familie 8 cor. Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulţămită la adresa cassarului Ioan Petra funcţionar la »Bihoreana«, şi se vor chita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunei şi a mesei studenţilor.

Programa: 1. a) »Motto«, compus şi dedicat reun. »Hilaria« de I. Vidu. b) »Despărţirea« cor. bărb. de Trifu Lugojan. »Buchetul« monolog comic localizat după R. Benedik, predat de d-şoara Mărioara Şteer. a) »Sermana frunză«, cor bărb. de Dima. b) »Coroana cufundată« cor. bărb. Bönicke. c) Mori mândră« cor băr. A. Bena. »Spinnerlied din opera fliegende Holländer« de R. Wagner. Esecutată la pian de d-şoara Nora Kiss. »Hora Severinului« cor bărb. de Porumbescu. »Scene de Ballet« de Ch. de Beriot op 100 esecutat pe violină de d-l Eugen Pescariu, acomp. la pian de d-şoara Nora Kiss. O seară în reuniunea de cântări din »Strengăreşti« sceneta pentru cor bărb. cu acomp de pian de G. Heincze.

Afacerea de onoare Meray-Rakovsky. Publicistul Meray-Horvath a trimes doi martori la vicepreşedintele camerei Rakovsky, ca să-i ceară satisfacţie cavalerească din cauză că Rakovsky a zis despre el, că este o »baronesă Schoenberger în chip de bărbat« şi l'a atacat şi în alt mod. Rakovski n'a fost acasă, deoarece a plecat din Budapesta. Martorii iau lăsat cartele lor de vizită.

Concert. Mâne, Miercuri seara (20 Febr. n.) corul bisericesc al elevilor dela gimnasiul ev. lut. din Braşov, dă un concert în sala »Redutei« cu un program foarte variat şi frumos. Musica o conduce măestrul Rudolf Lassel.

Greviştii dela căile ferate bulgare au dobândit în urma învoielei următoarele concesiuni: Lefurile vor fi mărite cu 20 la sută, care sumă va fi plătită din fondul de 300.000 lei, votat ministerului de lucrări publice. Greviştii vor primi leafa pe timpul cât a durat greva. O comisiune specială de lucrători va forma tabloul acelora, cari după lege sunt în drept să fie avansaţi, iar acei cari pe nedrept au beneficiat de o astfel de avansare vor fi retrogradaţi; se va micşora în sfârşit ziua de munca.

In cancelaria notarială a subscrisului află imediată aplicare un tânăr deplin versat în afacerile notariale. Condiţiunile li-se vor comunica reflectanţilor în scris. Traian *Radu*, not. cerc. în Feneş u. p. Zalatna.

Un candidat de advocat cu praxă estinsă, care pe lângă limba română şi maghiară, posede şi limba germană, ar dori să între cu 1 Martie n. într'o cancelarie advocaţială eventual şi ca conducător de cancelarie. Acuma îşi face ultimul rigoros şi doctoratul în drepturi. Informaţiuni se pot căpăta la administraţia »Gazetei«.

Din Ocna-Dejului, 16 Febr. n.

Un omor crâncen. Anul trecut când s'a serbat amintirea zilei de 15 Martie, s'au ţinut în Ocna-Dejului vorbiri pline de patimă şi de ură faţă de Români.

Românilor le-a căzut greu auzind acestea cu intonarea specifică a »Dumnezeului Maghiarilor«, ca şi când Dumnezeu n'ar fi al tuturora. S'a întâmplat atunci şi o ciocnire neînsemnată între câţiva tineri români şi unguri. Ba, arzând tocmai în seara aceea şura preotului reformat din localitate, — foc cauzat din negrija servitorului acestuia, — ungurii au dat alarmă chiar şi prin ziare, că focul l'ar fi pus românii, cari s'au resculat contra lor. O minciună fireşte, dar se vorbeşte acum de o crimă oribilă ce s'a săvârşit aici zilele acestea:

Un tânăr român, onest, pacinic şi blând, a venit dela miliţie acasă în concediu de câteva zile. Tinerimea maghiară a avut petrecere în noaptea de 9 spre 10 Februarie. Tânărul nostru vrând să fie prieten cu ori şi cine — fie ungur, fie român — a întrat şi el acolo. N'a conturbat pe nimeni, ba văzând că câţiva tineri se încaeră la ceartă, s'a încercat a-i împăciui. Intr'aceea un alt tânăr ungur se apropie de el şi-i spune să nu se amestece în trebile lor. Românul nu zice nimic, se trage în laturi, dar fiara sălbatică se furişează pe dindărăptul lui, îi apucă baioneta din teacă cu iuţimea fulgerului şi i-o înfige în inimă şi tânărul român cade mort fără a da măcar un ţipet.

Ce vor zice acuma ungurii din Ocna-Dejului, cari strigau anţărţ că Românii ar fi aprinşi de ură faţă cu ei? Nu cumva acest tânăr român a căzut victimă cruzimei tânărului ungur, pentrucă preotul reformat din Ocna-Dejului ar propaga iubirea faţă cu Românii?

E foarte trist, dar aţiţările şi învinuirile contra Românilor cred că şi-au avut urmarea lor şi în cazul de faţă. De ce ucigaşul şi-a ales tocmai pe tânărul român, de ce nu a junghiat pe un ungur, căci erau mai mulţi acolo? De ce tovarăşii săi nu l'au împiedecat în săvârşirea faptei criminale? De ce când ucigaşul fù dus de gendarmi, un ungur a strigat în gura mare: »Bine ai făcut prietene, mai bine că l'ai omorît tu, decât să te fi omorît el pe tine!?

Poftească acum şi vorbească cei-ce mereu ponegresc şi învinuesc pe Români, cei-ce ne acuzau în deosebi pe noi cei din Ocna-Dejului, că am fi duşmanii de moarte ai Maghiarilor şi gata a ne răscula în contra lor?

Bibliografie.

A apărut în tipografia Ciurcu et Comp. *din biblioteca teatrală*, edată de editura librăriei Ciurcu Braşov următoarele volume: »*Povestea vorbei*“ piesă într'un act de N. Rădulescu Niger, preţul 50 fil. plus 5 fil. porto. „*Talpa iadului*«, comedie în 2 acte de N. Rădulescu-Niger, preţul 40 fil. plus 5 fil. porto. »*Păcală argat*«, comedie în 2 tablouri de N. Rădulescu-Niger. »*Păcatele lui Gânju*«, piesă în trei tablouri de N. Rădulescu-Niger, preţul 50 fil. plus 5 fil. porto. »*De pe urma beţiei*«, comedie în 2 acte de N. Rădulescu-Niger, preţul 40 fil. plus 5 fil. porto.

ULTIME STIRI.

Viena. 18 Februarie. Eri dimineaţă s'a oficiat în capela română din localitate serviciu divin de către preotul Ciobanu. S'au făcut rugăciuni pentru însănătoşirea d-rului Lueger.

Rusciuk. 18 Februarie. Intregul oraş fiind în doliu din cauza morţii principesei Clementina, meetingul anunţat pe ziua de eri, Duminecă, a fost amânat. Magazinele au fost închise iar spectacolele oprite.

Algeria. 18 Februarie. Partea de sus a oraşului a fost inundată. O mulţime de familii indigene au perit.

Bologna, 18 Februarie. In urma morţii lui Carducci, teatrele au fost închise, corpul lui Carducci a fost acoperit cu un steag naţional şi transportat în Biblioteca naţională, care a fost transformată în cameră mortuară. S'a depus pe sicriu o mare coroană de lauri. Familia defunctului continuă a primi numeroase telegrame de condoleanţe din ţară şi din străinătate. Carducci conform dorinţei sale, va fi îngropat civil.

Diverse.

Căsătoria unui romancier francez. Scriitorul Honoré Balzac era tocmai în timpul, când gloria numelui lui îşi ajunse culmea, în o călătorie prin Elveţia. Nemerise lu un hotel, care era plin şi n'ar fi aflat adăpost în el, dacă unul dintre oaspeţii hotelului, prinţul Hanski cu soţia sa, n'ar fi fost gata de plecare. Un servitor deschise uşa unui echipagiu şi o doamnă, care părea în hainele sale strălucite o zână, se urcă uşor în trăsură. Prinţul trupeş şi sumeţ îi urmă. Tânăra doamnă scoase însă un ţipet lin şi zise cu vorbe năcăjite ceva soţului ei, care bâlbăi şi el năcăjit. După aceea princesa sări din trăsură şi se repezi pe trepte în sus spre odaia, pe care o părăsiseră mai nainte. In odaia aceea hotelierul întrodusese deja pe Balzac. El se duse la fereastră, ca să privească cum pleacă părechea, căci se interesa de soţia prinţului. Lângă el şedea hotelierul. De odată s'auzi un glas plăcut, care zise pe nemţeşte: »Mă rog să iertaţi, că întru încă odată în odaie! Am uitat aici în graba mare o carte, care mi-a făcut mai mare bucurie, decât toată călătoria mea. Luă apoi un volum de pe fereastră, de lângă mâna lui Balzac şi ieşi iute din odae. Prinţul bombănea jos supărat pe soţia sa. Injura încă şi după-ce porni echipagiul. Pentru cel de la fereastră fură toate cele întâmplate o mângăere, căci ştia, că pe cartea care o luase doamna era scris numele lui.

Şi hotelierul cetise numele de pe carte şi ştiind că autorul era chiar oaspele lui, nu uità în anul următor să povestească întâmplarea princesei, care venise iară la hotelul lui. Ii spuse că cartea pe care o luase atunci, o luase mai de sub mâna autorului ei. Faptul acesta făcù, ca princesa să înceapă corespondenţa cu scriitorul. Scrisorile lor se ocupau de chestiuni literare şi de operile lui Balzac, dar cu toate acestea făcu ca cei doi corespondenţi să se cunoască bine unul pe altul.

Corespondenţa ţinù 15 ani şi înţelegerea între ei crescu mult, cu toate că nu se mai întâlniseră. Dar într'o zi primi Balzac pe neaşteptate o scrisoare de la principesă, care nu vorbea de lucruri literare ci de însăşi persoana ei. Ii spunea, că de câtva timp e văduvă şi că soţul i-a lăsat ei toată averea lui cea mare şi că fiindu i urât de singurătate, s'a hotărât să se căsătorească a doua oară şi îl întreabă dacă se învoeşte el să-i dea mâna.

Balzac pentru moment nu ştia ce să facă. Principesa îi plăcuse de întâiaşdată şi mai ales, pentru-că văzuse, că se interesează de scrierile lui. Simpatia pentru ea crescu prin corespondenţa în care descoperi multe însuşiri bune ale caracterului ei. De aceea nu se mai cugetà mult, ci convins că cu această femeie va putea fi fericit, călători la castelul ei de lângă Rin şi se căsători în scurtă vreme cu ea. Aranjară multe serbări. După aceea plecară la Paris, în oraşul unde romancierul îşi câştigase multe triumfuri şi acolo fu iară preamărit într'un chip, puţini scriitori au norocul. Se zice, că căsătoriţii trăiesc foarte fericiţi. — *(a)*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor respons. interim.: **Victor Branisce.**

„AURORA“

societate de împrumut și păstrare în Năsăud

Nr. 74—1907.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt învitați a participa la

a XXXIII-a adunare generală ordinară,

ce va avea loc Dumineca în 17 Martie 1907 la 10 oare a. m. în localitatéa institutului din Năsăud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ținea din lipsa voturilor recerute, prin acesta să convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 24 Martie 1907 la oarele și locul fixat mai sus în care vor aduce hotărîri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării și constituireá biroului.
2. Raportul direcțiunei șial comisiunei censuratoare.
3. Statorirea bilanțului pe 1906, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune expirat.
4. Alegerea a lor doi membri în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
5. Alegerea comisiunei cenzurătoare pe timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri însinuate în sensul statutului.

Năsăud, 15 Februarie 1907.

2744, 1—3 Direcțiunea.

Nr. 1905—1907.

Licitațiune cu oferte.

Pentru a se da în antrepriză **lucrările pentru facerea drumurilor de cară** în „Cotitura Mare“ și în „După Iniști“ se va ținea licitațiune cu oferte **în 28 Faur a. c. la 9 oare a. m.** în despărțământul V-a faceri economice al Magistratului orășănesc (edificiul cel nou din strada Aurarilor, etagiul II.)

Spesele proiectate pentru facerea acestor drumuri sunt următoarele:

a) cele din „Cotitura Mare“ cor. 2270 — fil.

b) cele din „După Iniști“ 1517 cor. 72 fil.

Condițiunile detaiate pentru oferte și contract le pot vedea și ceti toți cei interesați în sus citatul despărțământ în decursul oarelor antemerediane (8—12 oare) până la ziua de licitație.

Brassó, în 8 Faur 1907.

2743,1—1. *Magistratul orășănesc.*

Nr. 2254—1907.

PUBLICAȚIUNE

în afacerea canalizării.

Pentru lucrările canalizării, cari se vor începe în cel mai apropiat timp, sunt de trebuință:

Un oficiant technic,
Un desemnător edil,
Un scrietor edil,
Trei supraveghetori,
Un servitor.

Mai departe e trebuință de o localitate pentru biroul edil, constătătoare d n două odăi luminoase și din o antișambră; iară localitatea să fie într'o casă, care cade în prima 1/3 parte a Străzii Lungi spre oraș.

Reflectanții să se însinue până la 1 Martie a. c. la șeful despărțământului V. al Magistratului.

Brassó, în 13 Faur 1907.

2742,1—1. *Magistratul orășănesc.*

AVIS.

Subscrisul având lipsă de un stenograf român 3—4 săptămâni, aceia cari doresc să vină, să se însinue la mine, ca să ne înțelegem asupra condițiunilor.

Dr. Nicolae Șerban,
advocat Făgăraș.

5—10,2784

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.